

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

12 листопада 2014 року

м. Київ

**Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України
у складі:**

головуючого Кривенка В.В.,

**суддів: Гриціва М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А., Кривенди О.В.,
Маринченка В.В. Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б., Самсіна І.Л.,
Терлецького О.О., -**

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Аскоп-Україна» (далі - Товариство) до Київської регіональної митниці Державної митної служби України (далі - Митниця), Головного управління Державної казначейської служби України у м. Києві (далі - ГУ ДКС) про визнання протиправними та скасування картки відмови, рішення про визначення митної вартості та стягнення суми надмірно сплаченого податку на додану вартість (далі - ПДВ),

в с т а н о в и л а :

У вересні 2012 року Товариство звернулось до суду з позовом, у якому просило:

- визнати протиправною і скасувати картку відмови Митниці в прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України від 14 березня 2012 року № 100190000/2/00769 (далі - картка відмови);

- визнати протиправним і скасувати рішення Митниці від 14 березня 2012 року № 100000003/2012/011719/2 про визначення митної вартості товару за шостим (резервним) методом (далі - рішення Митниці);

- стягнути з Державного бюджету України в особі ГУ ДКС суму надмірно сплаченого ПДВ у розмірі 77 718 грн 4 коп.

На обґрунтування позову Товариство зазначило, що ним подані Митниці всі необхідні та належні документи для митного оформлення товару з визначенням його митної вартості за першим методом (за ціною договору). Проте Митниця безпідставно не погодилася із визначеною ним митною вартістю і застосувала шостий (резервний) метод,

при цьому не провівши жодних процедур консультацій з метою обґрунтованого вибору підстав для визначення митної вартості товару, не з'ясувала можливість застосування інших методів, чим порушила послідовність застосування методів визначення митної вартості.

Товариство вважає, що надмірно сплачений ПДВ внаслідок таких дій Митниці підлягає стягненню відповідно до [статті 27 Митного кодексу України](#) (чинного на час виникнення спірних відносин; далі - [МК](#)) та [статті 25 Бюджетного кодексу України](#) (далі - [БК](#)).

Суди встановили, що на підставі зовнішньоекономічного контракту від 1 вересня 2011 року № 01/09-2011 NOR Товариство надало Митниці для митного оформлення товар: «риба охолоджена лосось (сьомга) атлантична, ціла, патрана, з головою» виробництва Норвегії в кількості 16 136 кг та «риба охолоджена форель атлантична, ціла, патрана, з головою» виробництва Норвегії в кількості 595 кг.

З метою митного оформлення товару Товариство подало Митниці:

- вантажну митну декларацію (далі - [ВМД](#)) від 13 березня 2012 року № 100190000/2012/312017;

- декларацію митної вартості за формою ДМВ-1 від 13 березня 2012 року разом із відповідними супровідними документами, згідно з якою митна вартість товару визначена за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції), за основним методом, а саме: митна вартість товару «риба охолоджена лосось (сьомга) атлантичний ціла, патрана з головою» за кодом Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі - УКТ ЗЕД) 03021200 виробництва Норвегії в кількості 16 136 кг, в розмірі 89950,05 доларів США (718 341 грн 9 коп.), що у перерахунку за один кг товару становить 5,57 доларів США; митна вартість товару «риба охолоджена форель атлантична ціла, патрана з головою» за кодом УКТ ЗЕД 03021180 виробництва Норвегії в кількості 595 кг, в розмірі 3495,35 доларів США (27 913 грн 83 коп.), що у перерахунку за один кг товару становить 5,87 доларів США.

На підтвердження заявленої митної вартості товару Товариство надало документи, передбачені пунктом 7 Порядку декларування митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, та подання відомостей для її підтвердження, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 року № 1766](#) (чинного на час виникнення спірних відносин; далі - Порядок декларування), а саме: зовнішньоекономічний контракт з компанією «Hallvard Leroy AS» (Норвегія) від 1 вересня 2011 року № 01/09-2011 NOR; доповнення до зовнішньоекономічного контракту від 21 лютого 2012 року; інвойс від 9 березня 2012 року № 4210973; договір про перевезення; міжнародну товаротранспортну накладну (CMR) з відбитками штампів органів державного ветеринарного, санітарно-епідеміологічного та інших видів контролю; транспортну довідку перевізника про вартість перевезення; заявку на перевезення; копію вантажної митної декларації країни відправника (Норвегія) від 9 березня 2012 року № 4210973; ветеринарне свідоцтво (форми № 2); сертифікат відповідності від 20 грудня 2011 року № UA1.006.X016288-11; сертифікат про походження товару від 9 березня 2012 року; видаткові накладні; податкові накладні; платіжне доручення.

Відділ контролю митної вартості та класифікації товарів Митниці 14 березня 2012 року без витребування додаткових документів прийняв рішення, яким скорегував митну вартість товару за шостим (резервним) методом: «риба охолоджена лосось (сьомга) атлантичний ціла, патрана з головою» за кодом УКТ ЗЕД 03021200 виробництва Норвегії з 89 950,05 доларів США до 136 671,92 доларів США, тобто з 5,57 доларів США за один кг товару до 8,47 доларів США за один кг товару; «риба охолоджена форель атлантична

ціла, патрана з головою» за кодом УКТ ЗЕД 03021180 виробництва Норвегії з 3495,35 доларів США до 5450,20 доларів США, тобто з 5,87 доларів США за один кг товару до 9,16 доларів США за один кг товару.

У зв'язку з корегуванням митної вартості та неможливістю внесення змін до [ВМД](#) від 13 березня 2012 року № 100190000/2012/312017 Митниця видала картку відмови.

Товариство з метою митного оформлення товару підготувало та подало Митниці нову [ВМД](#) від 14 березня 2012 року № 100190000/2012/312207, заповнену з урахуванням митної вартості товару, визначеної митним органом.

Окружний адміністративний суд міста Києва постановою від 22 жовтня 2012 року позов задовольнив частково: визнав протиправними і скасував картку відмови та рішення Митниці. В іншій частині позову відмовив.

Київський апеляційний адміністративний суд постановою від 17 січня 2013 року постанову суду першої інстанції в частині відмови в задоволенні позову скасував і прийняв нове рішення - про задоволення позовних вимог у повному обсязі: постановив стягнути з Державного бюджету України через ГУ ДКС на користь Товариства суму надмірно сплаченого ПДВ у розмірі 77 718 грн 4 коп.

Вищий адміністративний суд України ухвалою від 3 грудня 2013 року постанову суду апеляційної інстанції скасував, постанову суду першої інстанції залишив у силі.

У заяві про перегляд судових рішень Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої [статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України](#), Товариство зазначає, що в доданій до заяви ухвалі суду касаційної інстанції по-іншому, ніж в оскаржуваній ухвалі, застосовано [статтю 27 МК](#), частину першу [статті 25 БК](#) та Порядок повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу як передоплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, затверджений [наказом Державної митної служби України від 20 липня 2007 року № 618](#) (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2007 року за № 1097/14364; далі - Порядок повернення коштів). Просить скасувати ухвалу Вищого адміністративного суду України від 3 грудня 2013 року і направити справу на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Перевіривши наведені у заяві доводи, колегія суддів вважає, що заява Товариства не підлягає задоволенню з таких підстав.

Вищий адміністративний суд України, допускаючи справу до провадження Верховного Суду України, виходив із того, що у справі, копію ухвали суду касаційної інстанції в якій від 9 квітня 2014 року додано до заяви, по-іншому, ніж у справі, що розглядається, застосовано зазначені норми права.

У справі, що розглядається, Вищий адміністративний суд України, визнавши обґрунтованим скасування рішення Митниці через порушення процедури його прийняття (не проведено консультацій і не витребувано додаткових документів), відмовив у задоволенні вимог про стягнення з Державного бюджету України суми надмірно сплаченого ПДВ.

При цьому Вищий адміністративний суд України виходив із того, що нормативними актами встановлений порядок повернення надмірно сплачених митних платежів, який не дотриманий Товариством. Зокрема, Товариство не зверталось до Митниці із відповідною заявою з необхідним переліком документів для повернення з

бюджету надмірно сплачених грошових коштів, а відтак Митниця не проводила перевірку обґрунтованості повернення заявлених сум і не надавала висновку про повернення надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, як це встановлено вимогами Порядку повернення коштів.

Окрім того, суд зазначив, що у справі не з'ясовано, чи зараховані надмірно сплачені платежі до бюджету і до якого саме.

Водночас в ухвалі Вищого адміністративного суду України від 9 квітня 2014 року, наданій заявником на підтвердження наведених у заяві доводів, суд касаційної інстанції, пославшись на положення [статті 27 МК](#), частини першої [статті 25 БК](#) та підпункту 5 пункту 9 Прикінцевих і [перехідних положень БК](#), дійшов висновку, що визнання протиправним та скасування рішення митного органу, внаслідок прийняття якого позивач переплатив до бюджету ПДВ, є підставою для задоволення вимоги про стягнення з бюджету суми надмірно сплаченого податку.

Аналіз наведених рішень суду касаційної інстанції дає підстави вважати, що він неоднаково застосував зазначені норми права.

Вирішуючи питання про усунення розбіжностей у застосуванні судом касаційної інстанції зазначених норм права у подібних правовідносинах, колегія суддів виходить із такого.

Відповідно до частини першої [статті 265 МК](#) митний орган, що здійснює контроль за правильністю митної оцінки товарів з урахуванням положень цього [Кодексу](#), має право приймати рішення про правильність заявленої декларантом митної вартості товарів.

Згідно зі [статтею 266 МК](#) визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, може здійснюватися за такими методами: 1) за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції); 2) за ціною договору щодо ідентичних товарів; 3) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів; 4) на основі віднімання вартості; 5) на основі додавання вартості (обчислена вартість); 6) резервного.

Основним є метод визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції).

Якщо митна вартість не може бути визначена за першим методом, проводиться процедура консультацій між митним органом та декларантом з метою обґрунтованого вибору підстав для визначення митної вартості. У ході таких консультацій митний орган та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови додержання вимог щодо її конфіденційності.

У разі неможливості визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, за основу може братися ціна, за якою оцінювані ідентичні або подібні (аналогічні) товари були продані в Україні не пов'язаному з продавцем покупцю.

При цьому кожний наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.

Відповідно до частини шостої [статті 264 МК](#) у разі якщо після сплати декларантом податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, буде прийнято рішення про застосування митної вартості, заявленої декларантом, сума надміру сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів) повертається декларанту у місячний термін з дня прийняття рішення, у порядку, передбаченому законодавством.

Так, саме Порядок повернення коштів визначає процедуру повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу як передплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, у тому числі у випадках, зазначених у [статті 264 МК](#).

Відповідно до абзаців першого, другого пункту 1, пунктів 2, 3, 4 розділу III

Порядку повернення для повернення з Державного бюджету України митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами, платником податків до загального відділу митного органу, яким здійснювалось оформлення митної декларації, подається заява довільної форми, яка підписується керівником і головним бухгалтером суб'єкта господарської діяльності або фізичною особою.

Заява може бути подана не пізніше 1095-го дня, наступного за днем зарахування коштів до Державного бюджету України.

Заява, зареєстрована в загальному відділі, після розгляду керівником (заступником керівника) митного органу разом з пакетом документів передається до відділу митних платежів митного органу (далі - Відділ) для перевірки обґрунтованості повернення заявлених сум.

Відділ перевіряє факт перерахування митних та інших платежів з відповідного рахунку до Державного бюджету України та наявність переплати.

Для підготовки висновку про повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи (далі - Висновок про повернення), форма якого наведена в додатку 1 до Порядку взаємодії митних органів з органами Державного казначейства України в процесі повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи, затвердженого наказом Державної митної служби, Державного казначейства України від 20 липня 2007 року № 611/147 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2007 року за № 1095/14362; чинний на час виникнення спірних відносин; далі - Порядок взаємодії), керівництвом Відділу за потреби ініціюється проведення перевірки в митному органі щодо правильності митного оформлення із залученням відповідних підрозділів митного органу. Порядок і форма складання документа, у якому відображатимуться результати перевірки, визначаються наказом Державної митної служби України.

Взаємовідносини митних органів та органів Державного казначейства України в процесі повернення помилкових та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи, регламентувалися Порядком взаємодії.

Відповідно до пункту 2 Порядку взаємодії повернення помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів здійснюється на підставі висновку митного органу, що здійснював оформлення митної декларації. Зазначений висновок оформляється відповідно до заяви платника, яка подається до митного органу, що здійснював оформлення митної декларації.

Згідно з пунктом 7 Порядку взаємодії на підставі отриманого Висновку про повернення відповідний орган Державного казначейства України готує платіжні документи на перерахування коштів з рахунку з обліку доходів державного бюджету на

рахунок, зазначений у Висновку про повернення, та протягом п'яти робочих днів від дати отримання Висновку про повернення здійснює повернення коштів з бюджету.

Таким чином, за Порядком взаємодії основною умовою повернення коштів є обов'язкова їх сплата та зарахування на рахунки відповідного бюджету.

З урахуванням зазначеного колегія суддів вважає, що законодавством відповідно до частини шостої [статті 264 МК](#) визначено механізм повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митного органу чи помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, а тому на підставі аналізу наведених вище норм права дійшла такого правового висновку.

У разі якщо після сплати декларантом податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом, буде прийнято рішення про застосування митної вартості, заявленої декларантом, сума надміру сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів) повертається декларанту у порядку, передбаченому Порядком повернення коштів та Порядком взаємодії, на підставі його заяви та у місячний термін з дня прийняття висновку митного органу, що здійснював оформлення митної декларації, про повернення з Державного бюджету України помилково та/або надмірно зарахованих до бюджету митних та інших платежів, контроль за справлянням яких покладається на митні органи.

Ураховуючи наведене, а також те, що суд касаційної інстанції у справі, що розглядається, правильно застосував норми матеріального права, у задоволенні заяви Товариства слід відмовити.

Керуючись статтями [241](#), [242](#), [244 Кодексу адміністративного судочинства України](#), колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

У задоволенні заяви товариства з обмеженою відповідальністю «Аскоп-Україна» відмовити.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 2 частини першої [статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України](#).